

SCENARIUSZE DWÓCH WARSZTATÓW

LICENCJA CC BY-NC-SA 3.0 PL

temat	Lew ptak i drzewa Warsztat inspirowany zajęciami z panem Tomaszem Kocurem, przygotowany przez uczestników II wyprawy terenowej projektu Wielokulturowa Małopolska.
-------	---

grupa docelowa	przedszkolaki	Klasy 1-3 SP	Klasy 4-6 SP	rodziny
----------------	---------------	--------------	--------------	---------

krótki opis scenariusza

Warsztat podzielony jest na dwa bloki: pierwszy to spacer po cmentarzu żydowskim i drugi, który jest częścią interpretacyjną, realizowaną w sali. Celem pierwszej części jest znalezienie jak największej ilości różnych symboli nagrobnych, w drugiej części warsztatu uczniowie dowiedzą się, co symbolizują te znaki oraz dlaczego kirkuty wyglądają inaczej niż nasze cmentarze.

metody pracy

Spacer po cmentarzu, zajęcia plastyczne, burza mózgów, opowieść kierowana

cele / efekty /

Celem zajęć jest pokazanie uczestnikom różnorodności muzyki romskiej.

czas trwania	2 x 45 minut
--------------	--------------

PRZYGOTOWANIE ZAJĘĆ	Wypisz oznaczenia symboli na kartkach (jeden symbol na jednej kartce)
środki dydaktyczne	Zdjęcia ilustrujące podstawowe pojęcia: cadyk, rabin, synagoga, menora itp.

przebieg działania z opisem

1. Idź z dziećmi na spacer do najbliższego kirkutu. Weźcie ze sobą bloki rysunkowe (mogą być zwykłe kartki) i ołówki.

Powiedz dzieciom, że żydowski cmentarz nazywa się kirkut, a nagrobki to macewy. Przed wejściem na cmentarz powiedz, że w różnych kulturach ludzie w różny sposób pielęgnują pamięć o zmarłych. W Polsce często chodzimy na groby bliskich, sprzątamy je i palimy znicze, Żydzi na macewach kładą kamyki. Przez szacunek dla zmarłych na cmentarzu nie można spożywać jedzenia, pić, wносить Tory, czyli wykonywać czynności niedostępnych dla nieboszczyka. Mężczyźni na terenie cmentarza powinni mieć nakrytą głowę. Nie można też traktować cmentarza jako skrótu drogi.

2. Poproś uczniów, aby odrysowali znaki. Mogą to zrobić tradycyjnie, albo wykorzystać sposób pana Tomasza Kocura z Fundacji Antyschematy, który wymyślił prosty sposób na to – przykładą się kartkę do macewy i szybko zamazuje się ją ołówkiem (tak jak odrysowuje się orła z monet).
3. Zapytaj z czym się dzieciom kojarzą te symbole.

Drugie spotkanie.

1. Zapoznaj dzieci z podstawowymi pojęciami: cadyk, rabin, synagoga, menora.
2. Rozwieście Wasze rysunki na tablicy. Poproś dzieci, żeby spróbowały odgadnąć, co oznaczają. Zapiszcie odpowiedzi na tablicy.
3. Rozdaj dzieciom wyjaśnienia symboli, ale bez kluczowych haseł, same opisy. Zadaniem dzieci jest dopasować wyjaśnienia do obrazka.

Opisy niektórych symboli:

Złączone ręce – w geście błogosławieństwa – symbol błogosławiących dłoni umieszczany jest na grobach Kohenów (kapłanów), którzy wywodzą się z biblijnego rodu arcykapłana Aarona. W takim geście, dłonie składają rabin podczas niektórych modlitw. Najczęściej, symbol błogosławiących dłoni spotkamy na grobach rabinów oraz cadyków.

Dzban i misa – symbol ten zobaczymy na grobach zmarłych, których korzenie sięgają plemienia lewitów, potomków rodu Lewiego, których obowiązkiem była pomoc podczas modlitw. Osoby te były odpowiedzialne między innymi za obmywanie rąk kapłanom, czy też czytanie Tory w synagodze.

Świeca i świecznik – znak świecy na nagrobku oznacza, że w tym miejscu została pochowana kobieta. Według judaizmu, w żydowskiej rodzinie to kobieta zapala szabasowe świece. Możemy również spotkać się z symbolem złamanej świecy, która oznacza przerwane życie. Natomiast świeczniki – siedmioramienne – są symbolem judaizmu oraz świątyni jerozolimskiej.

Skarbonka lub ręka, wrzucająca monety do skarbonki – symbol ten umieszczany jest na grobach osób, które słynęły ze swojej dobroczynności. Zwykle, symbol ten znajdziemy na grobach kobiecych.

Korona – symbol ten wyjaśnia cytata z Pirke Awot: "Są trzy korony: korona Prawa, korona Kapłaństwa i korona Władzy, ale korona Dobrego Imienia stoi wyżej od nich wszystkich". Symbol korony odnajdziemy na grobach rabinów, czy też osób, które cieszyły się ogólnym uznaniem i szacunkiem.

Lew – jest znakiem plemienia Judy, ludu Izraela. Lew symbolizuje potęgę, siłę, odkupienie oraz wyzwolenie. Często, spotkamy się z symbolem lwa, podtrzymującego koronę, czy też zwoje Tory.

małopolski
instytut
kultury **MIK**

Ptak – stanowi symbol duszy. Jeżeli na nagrobku ujrzymy ptaka z piskletami, to ich liczba odzwierciedla liczbę dzieci, które zostały osierocone przez matkę.

Drzewa – symbole wieloznaczne. Może oznaczać życie i odpoczynek w raju, jak również żałobę. Złamane drzewo może symbolizować przedwczesną śmierć.

Źródło:

<http://www.polskie-cmentarze.pl/Warto-poczytac/Ciekawostki/Zydowskie-symbole-nagrobne>

BY-NC-SA	kopiować	zmieniać i remiksować	rozpowszechniać	przedstawiać i wykonywać	nie możesz na nim zarabiać	musisz udostępnić go na tej samej licencji	i musisz oznaczyć autora oryginału
Ten utwór możesz za darmo:							

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/pl/>

